

บทที่ 6

สรุปผลวิจัยและปัญหาวิจัย

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเกี่ยวกับเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม การติดต่อทางวัฒนธรรม และกระบวนการผสมผสานทางวัฒนธรรมในชุมชนมอญ ตำบลทรงคนอง อำเภอ พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎี มโนภาพ วัฒนธรรม การติดต่อทางวัฒนธรรม การผสมผสานทางวัฒนธรรม ชุมชน การเปลี่ยนแปลง ทางวัฒนธรรม ความทันสมัยประกอบด้วย การเป็นเมืองและการเป็นอุตสาหกรรม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การวิจัยเลือกใช้เทคนิคการวิจัยทางมานุษยวิทยา ในการเก็บข้อมูล ดังนี้คือ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การสำรวจลักษณะทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมของชุมชน การสำรวจประชากร การทำแผนที่ การสัมภาษณ์ การสังเกตอย่างมีระบบ การสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบ การใช้ข้อมูลส่วนตัวของชาวบ้าน การเก็บรวบรวมวัฒนธรรมทางวัตถุ การเก็บประวัติชุมชน

ปัญหาการวิจัย

ในช่วงเวลาประมาณ 1 ปี ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2537 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2538 ซึ่งเป็นช่วงเวลาการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยประสบปัญหาหลายข้อดังนี้

1. ผู้วิจัยหาที่พักไม่ได้จึงหาทางแก้ไข โดยใช้วิธีการติดต่อกับสถานีอนามัยและทางสถานีอนามัยให้คำแนะนำเรื่องขอบ้านพักซึ่งเป็นของสถานีอนามัย ตำบลใกล้เคียงกับพื้นที่เก็บข้อมูล โดยทำเรื่องขออนุญาตพักที่สถานีอนามัยแห่งนั้น จากสาธารณสุข อำเภอพระประแดง
2. ในการเก็บข้อมูลทางมานุษยวิทยา ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลทุกหลังคาเรือน โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม และใช้เวลาในการเก็บข้อมูลเป็นเวลาหลายชั่วโมง ทำให้ชาวบ้านรู้สึกเหนื่อยในการให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้แก้ไขปัญหานี้โดยพยายามให้ชาวบ้านพูดคุยในเรื่องที่ตนเองสงสัย และเข้าใจเหตุผลในการทำวิจัยเพื่อให้ชาวบ้านตอบทุกคำถามด้วยความจริงใจ
3. ปัญหาอีกอย่างหนึ่งคือ การที่ผู้วิจัยไม่พบเจ้าของบ้านเพื่อสัมภาษณ์ผู้วิจัยแก้ไขโดยถามเพื่อนบ้านใกล้เคียง เพื่อหาเวลาที่เจ้าของบ้านอยู่แน่นอน และจึงเดินทางไปพบในช่วงเวลานั้น
4. ชาวบ้านจะปกปิดข้อมูลบางอย่าง เช่น รายรับและรายจ่ายของครอบครัว ทรัพย์สินของครอบครัว ความเชื่อบางอย่าง ผู้วิจัยแก้ไขโดยการเน้นถามรายจ่ายเพื่อประเมินรายรับโดยดูจากอาชีพ ทรัพย์สินอื่น ๆ ประกอบการประเมินรายรับ ส่วนเรื่องความเชื่อต้องพยายามแสดงความในใจ และความเคารพความเชื่อของชาวบ้าน เมื่อชาวบ้านไว้ใจก็จะเล่าเรื่องความเชื่อ

ให้ผู้วิจัยฟัง

5. ชาวบ้านบางรายไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ เนื่องจากมีภาระในการทำงาน ผู้วิจัยแก้ไขโดยการพยายามแวะมาหาชาวบ้านรายนั้นหลายครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งหมด รวมทั้งขอความร่วมมือจากบุคคลในบ้าน เพื่อหาเวลาที่เจ้าของบ้านมีเวลาสนทนา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยเชิงวิชาการ

การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นเรื่องละเอียดอ่อนและต้องระวังในเรื่องของความรู้สึกของบุคคลที่ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตการณ์ และสัมภาษณ์ เนื่องจากมีผลกระทบต่อความรู้สึกของบุคคลนั้นที่มีต่อกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเองรวมทั้งการศึกษาประเพณี วัฒนธรรมและความเชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์นั้น แต่จากการศึกษา พบว่าผู้วิจัยจะต้องพยายามเข้าไปถึงความสัมพันธ์ระดับปฐมภูมิกับชาวบ้าน เช่น การสร้างความสนิทสนมกับผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และพระในพื้นที่วิจัย จึงจะได้รับความไว้วางใจจากชาวบ้าน จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์มอญในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ระยะเวลาการเก็บข้อมูลภาคสนามควรใช้เวลาอย่างน้อย 1 ปี เพื่อ จัดได้สังเกตพิธีกรรมต่าง ๆ ในรอบ 1 ปี
2. การเตรียมตัวโดยการหาข้อมูลเกี่ยวกับพิธีกรรมมอญอย่างพร้อมมูลก่อนการเข้าสู่การสังเกตพิธีกรรมต่าง ๆ เนื่องจากพิธีกรรมมอญบางอย่าง คล้ายคลึงกับพิธีกรรมไทย
3. ศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ต้องใช้เทคนิควิจัยที่เป็นหลักของระเบียบวิธีทางมานุษยวิทยา คือ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม

4. วัฒนธรรมมอญในภูมิภาคอื่นเพื่อมาเปรียบเทียบ
5. การอนุรักษ์และสูญเสียวัฒนธรรมในกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบกับการอนุรักษ์ และสูญเสียวัฒนธรรมของชาวมอญที่ตำบลทรงคะนอง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
6. การใช้เทคนิควิจัยทางมานุษยวิทยาทุกวิธีการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ทางราชการเข้ามาชี้แนะในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย แต่ควรปล่อยให้ชาวบ้านดำเนินการตามความสมัครใจ
2. ควรให้ความสำคัญกับศูนย์วัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย โดยการสนับสนุนทางการเงินและบุคลากรพร้อมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ในการอนุรักษ์วัฒนธรรม